

LISTY

skřítko Lískáčka pro rodiny s dětmi

List 8/2014 – ŘÍJEN/LISTOPAD

Líska

Lískáčkovo
říjnové
listopadové
téma:

Stromy

Co nás čeká:

- **Podzimní hledání** (pro děti od 3 let, ve spolupráci s rodiči, aktivita venku, délka dle potřeby)
- **Zasad' si svůj strom** (pro děti od 3 let, ve spolupráci s rodiči, aktivita uvnitř nebo na zahradě, 15 minut příprava, průběh až několik let)
- **Veselé muchomůrky** (pro děti od 3 let, ve spolupráci s rodiči, aktivita uvnitř, 20 minut)

Příběh
s Lískáčkem: **Podzim**

„Jé, už je tady podzim.“ zajásala Jitka, když zjistila, že se stromům ve stráni začaly barvit listy do žluta. „To bude zase všude veselo.“ Jitka má podzim nejraději, protože je vše barevné, a když zafouká vítr, tak ze stromů padají žluté vodopády listů. Všichni tři pak často spolu chodí do nedalekého lesa, kde si hrají v navátých hromadách spadaneho listů. Děti ze všeho nejraději do nich skáčou a zahrabávají se v nich. Pak odpočívají a pozorují stromy kolem sebe.

Jednou také takto leželi a pozorovali barevný déšť z listů, který pomalu padal k zemi. Listy se při pádu třepotaly, točily nebo houpaly. „Jak jsou ty stromy asi staré?“ zeptal se z ničeho nic Tomáš. „Co si pamatuju, vypadají pořád stejně. Snad už ani víc nerostou.“

„To můžeme snadno zjistit,“ odpověděl po chvilce přemýšlení Lískáček. „Zrovna nedávno tu dělníci pokáceli pár stejně velkých stromů, tak to můžeme spočítat.“

„Spočítat? A jak?“ zeptal se udiveně Tomáš. „Já vím, já vím,“ začala vykřikovat Jitka. „Spočítáme letokruhy, a máme to.“ Rychle vyhrkla.

„Tak jsem to přesně myslel,“ mrkl na Jitku Lískáček a hned vstal.

„To jsem tedy zvědavý, co spočítáme.“ zakroutil hlavou Tomáš. Společně pak vyrazili za Lískáčkem hledat pařezy.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

nadace
partnerství

| LIDÉ A PŘÍRODA

Zlínský kraj

Lískáčkovo
bádání:

Podzimní hledání

Věk: od 3 let ve spolupráci s rodiči

Místo: venku

Pomůcky: lupa

Motivace: Lískáček s dětmi vyrazili hledat pařezy, aby na nich spočítali, jak jsou stromy v lese staré. Během cesty sbírali spadané listy a snažili se najít co nejvíce barviček. Našli jich hodně, ale také zjistili, že jsou dvě barvy, které na listech nenašli. A co vy? Dokážete zjistit, které dvě barvy na listech stromů nenajdete?

Postup: Vyrazte na procházku do lesa a společně najděte nějaký pěkný čerstvý pařez. Nejprve zkuste hádat, jak byl strom starý a pak spočítejte letokruhy. Každý letokruh je jeden rok života stromu. Při počítání se vám může hodit lupa. Během procházky se také dívejte kolem sebe a pokuste se najít všechny barvy, které mohou mít podzimní listy. Přijďte na to, které barvy na listech chybí? Na procházce si můžete zahrát různé hry s padajícím listí, ale i třeba tvořit různé obrazce a spirály či bludiště ze spadaného listí.

Trocha teorie: Většina stromů žije mnohem déle než my lidé. Navíc po celý život stále rostou. Každý rok mu přibude jeden letokruh, který je zároveň takovým listem v kronice života stromu. Letokruhy nám prozradí, jak se stromu v daném roce dařilo a jak rostl. Čím širší letokruh je, tím se stromu dařilo lépe. Se stářím se ale velikost přírůstku snižuje a stromy rostou pomaleji. Nejstarším stromem v Čechách je pravděpodobně Karlova lípa v Klokočově, jejíž věk je odhadován na 800 let. Také se hovoří o tisu ve Vilémovicích, kterému by mělo údajně být až 2000 let.

A jak je to stou barvou listů? Na podzim s ubývajícím množstvím slunečního záření a snižující se teplotou se listnaté stromy začnou chystat na zimu. V listech se začne rozkládat zelené barvivo (chlorofyl), objevují se ostatní barviva (žlutá a oranžová), která jsou normálně překrytá zeleným. Listy pak mají barvu podle množství jednotlivých barviv. Můžeme vidět listy žluté, oranžové, červené, fialové, hnědé. Určitě ale nenajdeme listy modré ani černé.

Lískáčkův
pokus:

Zasad' si svůj strom

Věk: od 3 let ve spolupráci s rodiči

Místo: v místnosti

Pomůcky: hlína, květináče, podmisky, popisovací cedulky, semínka různých stromů (od každého druhu 2 – 3), lžice nebo lopatka na nabírání hlíny, pracovní ubrus

Motivace: Už víme, že strom roste opravdu dlouho. Pokud my zasadíme malý stromeček, tak až budeme staří, strom bude teprve „dospělý“. Proto, když nějaký strom pokácíme, měli bychom za něj vysadit nový, aby i v budoucnosti na naší Zemi rostly stromy. A z čeho ten strom vlastně vyroste? No přece ze semínka. Každý strom má jiné semínko. Jedno je velké, druhé malé, jedno kulaté a jiné zase hranaté. Vyrazte na procházku a najděte si pár různých semínek stromů, které si pak zasadíme.

Postup:

1. Připravíme si tolik květináčů, kolik druhů semínek máme.
2. Každý květináč naplníme ze 2/3 hlínou. Pokud má květináč na dně velké díry, položíme přes ně před plněním kamínky, aby nám pak voda při zalévání hlínu nevyplavovala.
3. Do hlíny zasadíme 2 – 3 semínka (podle velikosti květináče a semínek) a dosypeme hlínou.
4. Květináč pak umístíme na podmisku a na cedulku napíšeme druh stromu, který jsme zasadili.
5. Květináče pak dáme na okno, dle potřeby zaléváme a sledujeme, který stromeček nám vyroste nejdříve.
6. Pokud se nám vše podaří, tak za pár let můžete svůj stromek vysadit do přírody.

Lískáčkovo
tvoření:

Veselé muchomůrky

Věk: od 3 let ve spolupráci s rodiči

Místo: uvnitř

Pomůcky: žaludy i s čepičkami, barevné podzimní listí, červená a bílá temperová barva, štětec, špejle, misky na barvy, kelímek s vodou, modelína nebo Herkules, mělká podmiska s hlínou, pracovní podložka a pracovní ubrus

Motivace: Při podzimní procházce lesem nás mohou pod stromy překvapit červeně zbarvené muchomůrky, které jakoby se svou barvou chtěli také připojit k podzimní parádě stromů. Pokud chcete, můžete si v lese nasbírat pár žaludů i s čepičkami a barevné listy, a můžete si doma vyrobit krásnou podzimní dekoraci.

Postup:

1. Nachystáme si žaludy i s čepičkami, barevné podzimní listí červená a bílá temperová barva, štětec, špejle, misky na barvy, kelímek s vodou, modelína nebo Herkules, mělká podmiska s hlínou, pracovní podložka a pracovní ubrus.
2. Ze žaludů odloupneme čepičky, omyjeme je. Pak celou vrchní stranu natřeme červenou temperovou barvou.

3. Po zaschnutí barvy na čepičky pomocí špejle uděláme puntíky.

4. Opět počkáme, až barva zaschne. Nakonec pomocí lepidla nebo modelíny čepičky přilepíme na žaludy tak, že budou zakrývat špičku žaludu. (Přiděláme je na opačnou stranu žaludu, než původně byly).

5. Nakonec muchomůrkami a podzimním listím ozdobíme podmisku s hlínou.

Pochlub
se Lískáčkovi:

Jak to dopadlo?

Stalo se vám něco zajímavého? Chcete se ještě na něco zeptat? Pište Lískáčkovi na adresu Liskacek@post.cz. Už se moc těší. A také nám můžete napsat, jaké téma byste v našich listech uvítali.

Lískáčkovo
opakování:

Zkuste si odpovědět

- Jaké barvy listů nejčastěji mají stromy na podzim?
- Co se Vám podařilo?
- Co se vám líbilo?
- Co nám poví počet letokruhů?
- Jak rychle roste strom?
- Co jsou to letokruhy?
- Jak vypadá muchomůrka?

Sestavil: Lenka Pavelčíková
odborná spolupráce: Iva Koutná, Marie Kordulová